

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofjsk.
poslopju (Bischoffhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nekterih naših naročnikov se ni prijel naš opomin, naj nam namreč vsaj zaostalo naročnino pošljejo, torej smo jim list ustavili, razun tistih, ki so nas še posebej potrpljenja prosili. Mi smo to morali storiti, ker bi drugače utegnolo tiskovno društvo, ki itak ves trud in skrb iz čistega rodoljuba žrtvuje, še veliko gmotno škodo trpeti. Za zdaj se zanašamo na poštenje dotičnih naročnikov, da bodo nam zaostali dolg poslali in če jih je potem volja, pošilja se jim naš list zopet.

Opravištvu „Sl. Gospodarja“.

Turška vojska!

Naprej zastava Slave!
Na boj junaška kri!
Za blagor očetnjave
Zdaj puška govori!

Leta 1389 dné 27. junija — pravoslavni Kristijani mu pravijo Vidov dan — je srbski car Lazar na Kosovem polju po strahovitem klanju bil od turškega sultana Murat-a I. premagan in ubit. Sicer je tudi Murat takrat moral umreti — hrabri Miloš Obilič ga je sred generalov sedečega s handžarom prebodel — ali Srbi so prišli pod turško oblast, robstvo in sužanstvo. Sobrate slavjanske Bolgare je ista nesreča zadela nekoliko poprej, Bosnijake pa malo poznej. Tako je ostalo celih 487 dolgih let, polnih solz, tug in trpljenja. Le pešica Črnogorcev si je v nepristopnem skalovju ob koncu naše Dalmacije ohranila vsaj nekaj svobode, in malo pa hrabro število Srbov je l. 1806. pod Črnim Jurijem in l. 1816. pod slavnim Milošem otreslo turški jarem v sedanjih srbski knježevini in osnovalo sicer malo pa krepko državico z glavnim mestom Beligradom. Hercegovinci, Bosnijaki in Bolgari so še dalej vzdihovali pod krutim, res nečloveškim, nasilstvom turškim. Toda lani so se tudi te reve vzdignole proti Turkom in sedaj so jim šli na pomoč jihovi bratje čvrsti Srbi in hrabri Črnogorci. Knez Milan v Belemgradu in knez Nikola v Cetinjah sta napovedala oba vojsko Turkom.

Letos 27. junija je nastopil za Srbe 487. Vidov dan po nesrečni bitki na Kosovem polju in

jihov knez Milan se je poslovil od svoje žene in od Belegagrada ter šel v vojsko zoper sedanjega sultana Murata V. da poravna ž njim račune in mu krvavo plača, kar je srbskemu narodu posodil jegov predded Murat I. Peti den po odhodu kneza, v nedeljo jutro 2. julija, je srbska vojna po skončani službi božji pri Sujevacu na stezi iz Belegagrada v Niš in dalej v Carigrad stopila na turško mejo. Okoli $\frac{3}{4}$ 5 zgodaj je poknil iz kanna prvi strel in razdjal bližnjo turško karavlo ali leseuo stražnico in sedaj se zavali više 50.000 dobro orožanih, hrabrih in navdušenih junakov Srbov čez mejo — turška vojska se je začela.

Knez Milan je izdal razglas ali pismo do srbskega naroda, v katerem mu razlaga uzroke, zarad katerih je prisiljen bil za orožje prijeti. Dični knez pravi: „Mojemu dragemu narodu! Leto je preteklo, kar so Hercegovinci poprijeli za orožje, da se obranijo krutega turškega barbarstva ali nasilstva, ki jih je trlo. Zveza 3 severnih cesarjev (avstrijskega, nemškega in ruskega) je poskušala pomiriti vstaše v Turčiji, a trud bil je zastonj. Srbija je bila mirna, a turške čete, Črkesi, Tartari in Arnauti so vpadali čez mejo, plenili in ubijali. Srbija tega ne more več trpeti. Turčija je pozvala najbolj divje ljudi iz Azije, da bi uničili Srbijo! Bratje naprej! Jaz sem z vami in pred vami, a za nami bodo hrabri Črnogorci, na čelu jim moj brat knez Nikola. Z nami bodo vrli Hercegovinci in Bosnijaki, in Bolgari čakajo na nas in od svobodoumja Grkov pričakujemo, da ne bodo dolgo za nami ostali. Zatoraj naprej v boj, moji dični junaki, v ime vseмогоčnega Boga, vsem narodom pravičnega Očeta, hajdimo v imenu pravice, svobode in prosvete!“

Kakor je bilo dogovorjeno, tako tudi storjeno. Tudi knez Nikola je 2. julija Turkom vojsko napovedal. V nedeljo jutro bila je Črnogorska vojna zbrana v Cetinjah pred knježevim konakom ali poslopjem. Po opravljeni službi božji okoli 4. ure je knez Nikola zasedel svojega konja, pojahal pred dolgo in globoko vrsto svojih junakov, zgrabil za

slavni črnogorski prapje ali bandero, ga razvil, in povzdignil, da je v hladnem zraku veselo zaplaval. Knez pogleda po zbrani trumi in reče: „zdravo vojska! Hajdimo u ime Boga! Barjaktar (bandernik) evo ti alajbarjak (bandera)!“ Sedaj obrne knez konja in krene proti Hercegovini, za njim pa 15.000 Črnogorcev.

Turška vojska slavjanskih Kristijanov se je tedaj pričela. Ali bo srečna ali nesrečna, to je sedaj edino pri Bogu. Kar človek premore, to so naši slavjanski bratje na Turškem previdno, skrbno in pošteno pripravili in priredili, in kar je tukaj glavna reč — složni so vsi: Črnogorci, Hercegovinci, Bosnijaki, Srbi in Bolgari. Podpirajo jih tudi in jim zmago želijo vsi Slavjani celega sveta: Hrvati, Slovenci, Čehi, Slovaki in Rusi — edini Poljaci ne. Da so tudi hrabri in pogumni, to vidimo in čujemo vsaki den in posebno o Črnogorcih in Srbih nihče ne dvomi, da se ne bojijo krvi preliti za krst sveti in svobodo zlato. Srečni izid vojske je tedaj edino pri Bogu, katerega vsi milo prosimo, naj pogleda na naše jugoslavjanske brate, krščene svoje otroke, naj blagoslovi njihove junaške roke in jim nakloni zmago čez mahomedanskega Turčina. Blizu 500 let sužanstva je dolga pokora! Bodi jim sedaj poslednja turška vojska!

Gospodarske stvari.

Kako se mladi konji voziti vadijo!

M. Mnogi kmetovavci mislijo, da si žrebe, brž ko je drugo leto dopolnilo, more že samo svoj živež služiti. Po jedni plati je to resnica, ker mladega konja do polnoletosti brez dela rediti, to zamorejo le bogataši. Če se pa mlad konj, kakor je to pri večidel malih posestnikih navada, iz soparnega hleva, kjer se ne more ne prosto gibati, ne udov in pluč prav razvijati, brž za težka kmetijska dela porabi, se mlado živinče dostikrat pretegne in škodo trpi, zlasti če se pri vsem tem še slabo krmi in oskrbuje. Marsikteri celo zahteva, da mlado, nedoraslo živinče ravno tisto delo opravi, katero popolnem dorasli konj. Kakoršni so pa nasledki tako zelo napačnega ravnanja? Ali se da od živinčet, ki so bila pred popolno godnostjo z delom presiljena tako, da so v rasti in telesnem razvitku zaostala, tudi dober pričakovati? Gotovo ne. Nasledke te napačne varčnosti bodo še le zanamec trpeli, ker bodo njihovi konji z večma slabotni, sprideni in za delo čedalje manj sposobni.

Vsi razumni konjerejci obračajo vso svojo pozornost na to, da žrebeta do dopolnjenega četrtega leta ne le obilno, ampak tudi krepko in zdravo krmo dobivajo. Kajti le zadostna in zdrava krma v zvezi z primernim gibanjem vzreja za delo, rejo, in pleme sposobna živinčeta. Vsak kmetovavec, ki hoče, da se mu trud za vzrejevanje konj kolikor toliko najboljše poplača, mora na to gledati, da

zdrava, krepka pohlevna in lepa žrebeta na sejm postavi, da more tako kolikor mogoče najvišjo ceno za nje tirjati.

Ker mali posestniki konje le bolj za vožnjo pa ne toliko za ježo odreja, hočemo tukaj nekoje besede povedati, kako se zamorejo mladi konji lahko voziti navaditi in da pri vsem tem še zdravi in lepi ostanejo. Žrebe se mora večkrat iz hlevne soparice na pašo ali vsaj na kratek sprehod spustiti. Tako dobi živinče priložnost svoje ude po prostem gibanju urit in pluča po dihanju čvrstelega zraka naravno razvijati.

Brž ko je drugo leto dopolnilo, se mora z konjsko opravo soznani in sprijazniti. To se pa najleži zgodi, če se mu oprava pokaže in se žrebe v njo opravi in v njej okoli vodi. Pri teh vajah se mora skrbno na to ozir jemati, da oprava mlademu konju tudi dobro stoji in prilaga. Za prvi poduk od starih konj opravo jemati ni dobro, ker se nedoraslim živinčetom ne more nikakor oprava prilagati, ki je le starim odraslim živalim prav. Najbolj se priporoča oprsna oprava (Brustgeschirr), ker se ta po telesu vsakega konja da pripinjati. Pa tudi pri prsni opravi se mora paziti, da oprava prsna in jena plošica (Brustplatte) konja ne tišči in prsnih sklepov na prednjih nogah ne pritiska. Plošica pa se tudi ne sme pregloboko polagati, da konja pri hoji preveč ne utruji ali do krvavega odrga. Ako pa prsna plošica previsoko leži, to tudi ni hvale vredno. Tako preveč na sapnik pritiska in oddihovanje močno opovira. Če oprava mladega konja rani, potem se lahko primeri, da neče več potegniti. Zato gre pred vsem skrbeti, da je oprava konju kolikor mogoče dobro prilježna. Po vsaki vaji naj se konju prsa pregledajo in preiščejo. Ako je konju pod jermenjem kje kaka oteklina nastala, se konj ne sme zopet vpreči, predno je oteklina popolnem odpravljena. Da se krvavo odrgnjenje kože zabrani, je dobro, če se konjska oprava za mlade konje z kožuhovino ali jirhovino podvleče, da bolj mehka postane. Nasvetuje se tudi mesta na konju, kjer pri vožnji oprava leži, po izpregi z mrzlo vodo umivati.

Ko se je žrebe z opravo popolnem soznani in sprijaznili, da jo voljno in rado na se vzame in v njej mirno hodi, se gre lahko za korak dalje. Zdaj pride vrsta na vpreganje v voz. Pri prvih vajah se morajo štrange, za nekoliko podaljšane, po 2 krepkih možakih nategniti in nekoliko zadej vsaksebi držati. Še le, ko se je konj, katerega je treba za uzdo voditi, mirnega koraka privadil, se začenjajo štrange po malem bolj vkup vleči. Kakor hitro pa žival ritne ali bincne, se morajo brž od stegen zopet proč potegniti in to tolikokrat, da se konj štrang ob stegnih privadi in za nje krepko potegne. Take vaje po 2—3 krat ponovljene imajo najboljši vspeh. Ko se je žrebe pritisku oprave na prsa in drganju štrang ob stegna privadilo, se najpreje nekterekrti v prazen in

pozneje v zmerno obložen voz vpreže. Žrebeta za vajo pred plug ali celo pred brano vpregati je strahansko nespametno, ker silno nevarno. Štrange leže preglobo, konj takega drganja ni vajen, začne bincati, se pri obračanju rad splaši, skoči črez štrango, kar ga le še bolj zdivja in slednjič na vrat na nos vzdirja. Tako neprevidno ravnanje je že mnogo nesreč vzročilo, ali vsaj žrebe za dalj časa plašljivo naredilo.

Kdor ima živo, iskreno žrebe, ta ga mora poleg starega, pohlevnega, že dobro privajenega konja vpreči. Tisti, ki konja vadi, se mora ali na voz postaviti ali pa na starem, vajenem konju jezdariti in tako poljubno preobilno moč mladega konja brzdati. Nepotrebno mučijo mnogi konjerejci svoje mlade konje z tem, da preživim mladim konjem glavo preveč v stran k že privajenemu konju privezujejo, kar mladega konja sili, že pri prvem delu nekoliko poprečno hoditi. Neizogibni nasledek tega je, da sklepi ali jedne ali druge sprednjih nog za zmirom nekaj zakrivljeni postanejo.

Vse skoraj, kar se ima pri konjih za hudobnost, je večjidel po napačnih in neumnih vajah zakrivljeno. Če se mlademu konju delo pretežavno ne naredi in če se mu vaje ne raztegnejo preveč, pač pa večkrat ponavljajo, če ga vprežna oprava ne tišči in ne drga in če mu proste in povoljne noše glave nič ne zavira, se mu kmalu zaupnost in veselje do dela vzbudi in se brez vsega upiranja in obotavljanja na delo privadi. Vaje mladih konj se smejo le zanesljivim možakom zaupati in ti se morajo pri tem delu skrbno večkrat nadzorovati. Nikdar in nikakor pa se ne sme dopuščati, da bi se mlada živinčeta na kakoršni koli način dražila, ker se tako lahko razvadijo in dostikrat hudobna postanejo.

Šest zlatih nauk gledé gozdarstva. Kamorkoli po deželi pridemo, povsod slišimo, da naši gozdi (boršti, hoste, lesovje, logi) gredó rakovo pot in se tako že kapital sam (gozd) pokončuje namesto da bi se samo obresti ali činži (gozdovi pridelki) od njega jemali. Gozd je namreč neizmeren kapital v deželi, o katerem velja resnica: „uživaj le obresti (pridelke) njegove, kapitala (gozda) samega pa se ne dotakni! Nedavno so „Novice“ o tej prevažni stroki našega gospodarstva objavile šest zlatih nauk, katere tukaj tudi našim bralcem kmetovalskim podajamo in priporočujemo v dober premislek!

Prvi zlati nauk gozdnega gospodarstva je ta, naj ljudstvo sploh z gozdi tako ravna, da mu neprenehoma donašajo največji dobiček. Če se ž njimi drugače ravna, trpijo gozdi sami škodo, gospodar pa ne vleče iz gozda največji dobiček, ampak le majhno korist ali hasek. Oče, ki je zasadi gozd, ne doživi časa, tudi sin ne, da bi ga smel sekati; to bo še le smel vnuk ali vnukov vnuk. Če oče pokvari gozd, pokvari jeden del lastnine

svojim naslednikom. Če ljudstvo oškoduje gozde po svoji deželi, poškodeje deželo prihodnjim rodovom. Poljedelstvo je osebno, lastnikovo ali posestnikovo gospodarstvo leto za letom. Drugače je pri gozdarstvu; to je gospodarstvo celega ljudstva od stoletja do stoletja. Če kdo polje zanemari, ne sega ta nemarnost dalej, kakor njiva, toda pokvarenje gozdov sega na vse strani daleč naprej v prihodnje čase. Zato je polje popolna lastnina gospodarjeva, da stori ž njo, kakor mu drago. Ali brezobzirno samosvojno gospodarjenje z gozdom kaže, da gospodar nima ne ljubezni ne previdnosti za blagor svojih potemcev! Gozd vsako leto raste, vendar ta vsakoletna rast gozdova ne donaša gospodarju na ravnost dobička. Le kaj malega sme vsako leto porabiti iz njega. Pravi pridelek v gozdu je les in če se ta poseka o pravem času, se gospodarju zemlja tako malo oslabi, da je komaj črez 1000 let poznati!

(Konec prih.)

Letina in tržne novosti. Toplo vreme do sred junija je po slani storjeno škodo še velja kako popravilo. Na Štajerskem upamo srednje dobro letino. Trs je v drugič močno pognal, a kabrnkov novih ni; stare pa večni dež v cvetenju moti. Branje ali trgategv bo sploh slaba. Sadja bo na mestih precej, na mestih pa nič. Mnogo travnikov je poblatilo, spravlanje sena ovira slabo vreme. Na Kranjskem sploh hudo kaže. Zimino so deloma nalivi uničili. Jarino so po dvakrat sejali in krompir po trikrat sadili, ker je prvi in drugi sejež in sadež slana, povodenj ali toča pokončala. Na Koroškem je pšenica slaba, rž redka; travniki dajo pa mnogo in lepega sena. Ker vse na kesno hodi, se bojijo, da nebi zamogli letos ajde sejati. Na Tirolskem je rž prav lepa in tudi vina bo veliko. Na Goriškem slana ni škodila, pač pa grozdnič na pecljih gnjujejo in odpadajo. V Istriji in Dalmaciji letina dobro kaže, oljke obetajo mnogo olja, vinogradi pa obilo vina; tudi zimine in jarine so lepe. Bolj žalostno je na Hrvatskem in Slavonskem, kder je nekaj slana, največ pa strahovita ploha in deževje neizmerno škodilo. Na Ogerskem je le v nekaterih krajih boljše, kuruza si je pomogla, krompir se pomladil, pšenica, oves in ječmen pa na mnogih krajih precej dobro kaže. V Bukovini in Gališkem so ljudje ubogi, zimina je slaba, jarina ni boljša in krompirjevi sadeži je skoro ves v premokri zemlji zgnjil. Na Českem, Moravskem in Šlezkem je rž po slani večjidel uničena, jarina je lepa, krompir si je pomogel in pšenica vrlo dobro kaže. Sadja ondi ne bo skoro nič, hmelj je slab. Vkljub tem slabim gospodarskim novicam pa cena pri zrnju in živini že cel mesec leze nazaj, vsa kupčija hira in stoji. Mogoče, da jo turška vojska probudi. Vino je zopet padlo nazaj od cene, katero je dobilo hitro po slani, čeravno se zdaj močno kaže neizmerna škoda, kojo je slana trti prizadjala.

Avstrija bo $\frac{2}{3}$, Laška $\frac{1}{2}$ in Francoska $\frac{1}{3}$ menj vina dobila od lani. V Mariboru velja štrtinjak lanskega vina 55—75 fl., na Ogerskem od 20—100 fl., v Karlovcu od 50—60 fl., na Hrvaškem 40—70 fl.

Sejmovi. 12. julija v Šoštanju in v Rogatcu. 13. julija pri sv. Duhu v Ločah. 15. julija v Zdolah, v Dobovi, v Pleterjah in pri sv. Rozaliji pri Celju. —

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Izvanredni občni zbor banke „Slovenije“), ki se ima vsled sklepa IV. občnega zbora od 6. junija t. l. sklicati, bo 3. avgusta t. l. popoldne ob 4. uri v čitalnični dvorani. Program: 1. povikšanje glavnice z novim doplačevanjem na akcije (5. točka IV. občnega zbora). V zadnjem občnem zboru izvoljeni zaupni možje: gg. Ivan Vilhar, Drag. Žagar in Jožef Jerič so 17. junija t. l. upravnemu svetu pismeno naznanili to-le: „Na podlagi preiskovanja bankinega stanja prosimo Vas za prihodnji občni zbor te-le predloge sprejeti v program: I. Popolno doplačanje na 2337 akcij, t. j. 90 gld. na vsako akcijo; eventuelno II. predlog, da se zavarovalnica proda, ali stôpi s kako drugo banko, ali pa da se likvidira; III. predlog: volitev odseka, ki bo imel izvršiti v II. predlogu našete nasvete.“ 2. Pritrjenje v občnem zboru od 31. maja p. l. sklenjeni spremembi §. 73, pravil o poravnanju pravnih preprirov med banko in zavarovanci po poljubni sodnji (Schiedsgericht). Delničarji, ki se želé občnega zbora vdeležiti in glasovati, naj svoje delnice v smislu §. 24 pravil pri glavni blagajnici banke „Slovenije“ v Ljubljani proti potrjilnim in pooblastilnim listom vložé do 28. julija 1876. Delničarjem pa, katerih delnice so še od zadnjega zbora vložene pri blagajnici, se bodo pooblastilni listi za prihodnji izvanredni občni zbor takoj poslali.

V Ljubljani 18. junija 1876.

Od upravnega odbora banke „Slovenije“.

Iz mariborske okolice. (Nič kakor sama tlaka.) Naš okrajni zastop potroši grozno veliko denarjev za okrajne ceste, nove in stare, n. pr. v Volčji dolini, čez Slatenek pri sv. Jurju, v Selnici, v Rušah. Menjši posestniki v svoji slepoti in nemarnosti ne pomislijo, kaj in kako se tukaj dela ž njihovim dačnim denarjem, večjim pa je vse prav. Ti imajo konje in veliko zaslužijo za navazanje „šodra“. In če kdo kaj ugovarja, se mu tak pristaš okrajnega zastopa brž zareži v prav nemčurski „šprohi“: „kaj to tebi an gre?“ Pri volitvah taki srakoperji čivkajo ljudem: „nič ne verujte Slovencem, najmenj pa njihovim mešnikom; ti vam hočejo staro graščinsko tlako „nazaj spraviti“, (kar se vé ni mogoče). No, naši kmetje so jim vse verovali, sedaj pa tudi lahko pogledajo,

do kolike sreče da so jim liberalni, nemškutarski zijaki pripomogli. Naj le pomislijo, da jim je okrajni zastop naložil že 43,000 fl. letnega plačevanja. Večji del naših srenj ima že po 20% srenjskih doklad in vrh tega še srenjsko raboto po več dni. Nek Kamčan z 23 orali zemljišča ima 23 rabotnih dni, eden veliki posestnik 18 dni in nek kočlar 6 dni, čeravno druga ne glešta, kakor borno kajžo z revnim vrtičem. Za kamenje, ki se iz Kamške grabe vozi v Maribor, se od sežnja plačuje po 40 kr. za popravljanje zdrapanne ceste, kar znaša na leto okoli 200 gld. Toda cesta se popravlja večjidel — z raboto. Glejte tlako v hvalisani nemško-liberalni dobi. Nek Kamčan je rabočanom opomnil, naj grabne delajo na gornjem kraju ceste. Za dobrohotni nasvet je bil 3 dni zaprt in je imel še okoli 10 fl. stroškov. Toda letos delajo vendar le po njegovem nasvetu. — G. učitelju Kocmutu zamoremo naznaniti, da še ne dobi svoje dolžne mu šolnine. Kajti g. Seidl, ki bi zarad odlaganja imel 20 fl. kazni plačati, je na namestnijo v Gradec poslal opravičenje, ki je bolj zamotano, kakor sratbotje na sliyovem grmu!

Kamčan,

ki je zavolj dobrega nasveta kašo jedel.

Iz Celja. (Poslano.) Ni resnično, kar je nekdo iz Celja v 27. šte. „Slov. Gosp.“ poročal, namreč da ni bilo okoličnih otrok pri procesiji na Telovo. Napovedalo se je otrokom, ne pa meni, da se imajo zbrati k procesiji pri kakem voglu mesta. Otroci so raztepeni v treh hišah po mestu in okolici in zato jih ni mogoče nadzorovati, kedar se k procesiji zbirajo, še menj pa je to mogoče pri kakem mestnem voglu med velikim številom ljudstva. Vseh otrok je 350. Na dalje ni res, da sem pri g. c. k. okrajnem glavarju popraševal, ali sem dolžen otroke pri procesiji na Telovo nadzorovati ali ne. Samo okrajnemu šolskemu svetu sem prepustil določbo, ali se naj mladež okoličine šole udeleži ali ne „lepe nedelje“ pri sv. Jožefu, kakor se je zahtevalo.

J. Lopan, nadučitelj.

Od sv. Tomaža pri Veliki nedelji. (Letina. — G. Maurič.) Dolga letošnja zima je škodila vinogradom in njivam. Ozimina je postala redka, trsovje pa je močno pozeblo. V spomladi je začelo vse hitro rasti zavolj toplega juga. Drevje je močno cvetelo, a na cvetje je zapal sneg, poškodil cvetje in polomil vejevje. Meseca maja smo imeli skoro sam dež, povodenj in mraz, ki je nižje vinograde in mnogo sadja uničil. Kder ni bilo mraza, bodo morebiti še kaj brali, pa tudi nekoliko sadovja dobili. Sedaj meseca junija smo imeli precej ugodno vreme in po njivah se zopet lepo kaže; tudi sena smo še velja koliko dobili; le v goricah bo slabo. — Brali smo v „Slov. Gosp.“, kako mladi g. Maurič v Ormužu davkoplačilce s svojim jezikom pika. Tudi sv. Tomaževčanom se jednako godi, kedar pred tega človeka pridejo! Vendar vse to bi še človek, čeravno težko, pozabil, ko bi le „šakucijam“ uiti mogel, ki ga zadenejo,

če ne pride vselej o pravem času plačevati. Ne-srečne „šakucije“ plačujemo včasih več, kakor vsa dača znaša!

Iz Haloz. (Volitve v okrajni zastop) bile so 28. jun. v Ptuj, pri katerih smo čutili slabe posledke naše nemarnosti, vsled katere nihče ni skrbel, da bi se volitev postavila pod vodstvo kakega narodnega volilnega odbora. Brez reda, brez priprave je prišlo 144 volilcev, ki so svoje glase tako raztepli, da so komaj 3 moževi dobili nadpolovično večino glasov, namreč znani nemškutar Soler v Kaniži, potem Senekovič v Hajdini in Koser. Potem se je v drugič volilo in večino glasov so dobili: Ant. Pichler, Ant. Mikl, J. Drevenšek, J. Vojsk, Fr. Marinič, Merkuš in Schell. Mi spodnji Haložani bi bili radi imeli vsaj enega zastopnika iz naše okolice, namreč v Zavrački in sv. Barbarski župniji, da bi mu leži razkrivali nadloge naših okrajnih cest. Toda pri drugi volitvi so zgornji Haložani pritisnili in zopet posadili v okrajni zastop svojega Drevenšaka, ki se za naše ceste toliko briga, kakor za predlanski sneg. Sicer pa močno želimo, da vsaj novi zastopniki pogledajo na steze v Cirkolanah in v Dolanskem, kder je pretečeno spomlad bilo toliko blata, da je četvorica živine prazen voz po cesti komaj vlekla.

Iz Ptuja. Volitve v okrajni zastop so dovršene, in narodna stranka, ki do zadnjega trenutka skoro nič ni storila, sme med 40 izvoljenimi šteti kakih 15—18 zastopnikov. V skupini velikih posestnikov izbran je tudi posestnik graščine Turniša, slaboglasni Ofenheim in sicer po silnem prizadevanju ptujskega župana Dr. Strafelle. Brž ko ne, si je dr. Strafella mislil: če sta Brandstetter in Seidl za deželni zbor sposobna, zakaj nebi Ofenheim bil za ptujski okrajni zastop? Ta izbor pouzročil je v Ptuj občę začudenje in precej godrnjanja proti Strafelli. Ta okolnost podala pa je pogum Kanižanskemu „tajčpemcu“ in njegovim občudovateljem. Dopisi letijo v „Tagespošto“ v „Deutsche Zeitung“ in še morda v ktere druge novine, vsi polni svete jeze nad Strafello, zakaj se je drznol v okrajni zastop vrinoti moža, kojemu ne gre, kakor Piskovcem, „ethische Strenge“ črez vse. Le pojdite koj rakom žvižgat vi strankarji s čistimi rokami! Mreže vaše so nam pretelebaste, ne bode te nas vlovili. Dr. Strafella nikdar ni bil naše gore list, in njegovo profivenstvo smo pri mnogih prilikah bridko občutili, no pri vsem tem bil bi nam kot predsednik okrajnega zastopa še bar devetkrat ljubši od ktereга si bodi iz njegove svojati. Nadjamo pa se, da si okrajni odbor za predsednika izbere moža, kojemu bo blagor okraja pri srcu in ravnopravnost ne trn v peti. Bomo videli!

Politični ogled.

Vojska na Turškem zavzema razun Grške skoro ves polutok Balkanski. Knez Nikola je pri

Podgorici nastavlil Plamenaca, da s 5000 Črnogoreci in 28 kanoni Turkom pot zabrani v Črnogoro, kar je tudi včeraj srečno storil, ker je napad 12.000 Turkov odbil. Knez sam je pozval 8000 beguncev hercegovinskih iz Dalmacije in jih oroža v Grahovem ter bo potem s kakimi 30.000 moži udaril proti Mostaru za Muktar-pašem, ki je s 16 bataljoni že iz Hercegovine peté odnesel in se v Bosnijo potegnil. Hercegovina bo tedaj brž v oblasti kneza Nikole. V Bosniji je vstaš Golub mesto Vakup užgal in vse Turke ubil. Vstaši sedaj hitijo proti izhodu, da se združijo s srbskim generalom Alimpičem, ki je v nedeljo jutro udaril črez Drino in se pri Beljini začel tepsti s turško vojsko. Izid bitke še ni znan. General Alimpič ima seboj srbske uradnike, ki bodo brž povsod srbske uradnice in sodnije osnovali. Turki bežijo v Serajevo in delajo okoli mesta nasipe, kar je gotovo že prepozno. General Cah stoji mirno v Čačku in čaka, da tje na pomoč hiti, kder bo najbolj treba. Pred generalom Črnajevem se Turki povsod brez velikega upora pomikajo v Niš. Vsled tega je Črnajev še bolj naglo pritisnil in Turkom vzel po krvavem klanju močno utrjeni tabor za Nišom. Kakih 20 ur od ondot na strani so Turki sicer vdrli črez srbsko mejo do Zajčara, kar jim pa ne bo pomagalo nič. Za Bolgare vozi Črnajev seboj 100.000 pušek. Turki tolikim nevarnostim mislijo v okoli priti s tem, da je sultan na vojsko pozval vse musulmane od 17—70 leta. Klanje utegne nastati strašno, a Kristijani bodo zmagali.

Avstrijske dežele. Vsled jugoslavjanske vojske se Magjar strahu in jeze ves trese in tudi nemški liberalci se srdijo, ker vidijo, kam je Avstrijo zavozlal magjarski Andrassy, prvi steber liberalne nemško-magjarske nadvlade pri nas. Ta strah in trepet je tem večji, ker so svitli cesar sklenoli gotovo sniti se z ruskim cesarjem in ker so počastili ruskega poslanca Novikovovega z velikim križcem reda sv. Štefana, kar je največje počastenje v Avstriji. Mnogo ljudi tedaj misli, da bo moral Andrassy odstopiti. To želimo vsi zvesti Avstrijani. Le zveza z Rusijo nas reši pruskega žrela, kakor je tudi vojaški list: „Wiener Wehrzeitung“ te dni povedal. — Postava gledé popravljanja Savinjske struge od Mozirja do Celja je od cesarja potrjena. Ban Mužaranič je odptoval na Dunaj.

Vnanje države. Rusi kupičijo na avstrijski in turški meji 400.000 vojakov in orožajo v Nikolajevu vojne ladje. — Pruski Bismark preži na Belgijo, pa bi tudi voljen bil na Ruse planiti, ako mu nebi cesar Viljelm tega branil. — Lahi bodo od judovskega Rothschilda kupili laške železnice. — Francozi so svoje vojno brodovje poslali na Turško. — Angleži orožajo 75.000 mož Turkom na pomoč. — V Severni-Ameriki se bliža volitev novega predsednika cele države in je zarad tega veliko volilno gibanje.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLV. Med najstarejše cerkve na Laškem štejejo cerkvo sv. Laurencija v Florenciji. Začeli so jo zidati l. 390 in slavni sv. Ambrozij jo je sam posvetil za službo božjo. Leta 1423 jo je ogenj pokončal a bila je zopet in še krasneje pozidana. Jena velika kupla že od daleč tujca vabi. Gredé dalje pridemo v cerkvico, kder se je ravno služila sv. meša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. Ob jednom je nek orglaš strahovito ropotal po orglah in burkaste napeve ščipal iz orglinih piščalk. Bog mu odpusti grehe! Meni vsaj je za vselej dobre misli o laškem orglanju zatrl. Lahi ne vedó orgelj za službo božjo rabiti spodobno.

Najlepši razgled na mesto in okolico se uživa iz mičnega brežiča S. Miniato. Kdor obiše Florencijo, naj ne opusti mične poti na S. Miniato. Krasni razgled iz njega mu bo storjene stopinje lepo poplačal.

Večnega hojenja smo se bili že precej navolili. Noge so nam začele pešati. Tem bolj nam je o poldne dišal obed in počitek. Okrepčani se podamo zopet na ulico. Zdaj me nagloma popade tovariš za suknjo in me ves plah upozori na nenavadno prikazen. Hitro se obrnem in vidim — sprevod z mrličem. Bilo je kakih 15 možkih. Vsak je v rokah držal črn molek z debelimi grolčicami, kakor lešniki, z mrličem pa so naglo šli in mahali, kakor da bi jih kdo podil. Sicer pa mi je bilo jako všečno, da sem ta sprevod videl. Večkrat namreč sem že slišal pa tudi bral, da imajo na Laškem posebne družbe, ki za božje ime mrtve pokapajo. Družbeniki so pogostoma sami zlahetni in imenitni gospodje. Tudi gori omenjeni pogrebci so se mi zdeli, da so gospódskega stanu. Zaviti so v črna oblačila in lice jim krije primerna šema, da jih nihče ne pozna. Edinemu Bogu so znani, ki jim bo kedaj plačilo delil za lepo delo krščanske milosrčnosti.

Drugi den, 20. aprila, smo zapustili lepo Florencijo in se peljali proti domu po železnici čez apeninske gore in sicer skozi 36 tunelov in večsih tik strahovitih prepadov. Železnica je nekoliko podobna onej čez Brenner na Tirolskem ali čez Semering na avstrijsko-štajerski meji. Pri Bologni smo se zasukali in vkrenoli na levo proti Modeni in Parmi. Naši stareji vojaki še vedó marsikaj pripovedovati o teh lepih mestih. Dalje na levo smo imeli pred seboj Piacenzo. Okoli mesta je vse polno nasipov nasajenih s kanoni, poleg katerih namesto nekdanjih belih avstrijskih vojakov sedaj stražijo plavi Pijemontezi. Pri Vogheri smo zapazili na polju in sicer na desni strani od železnice 5 lesenih črnih križev, znamenja, da ondi spijo avstrijski vojaki, ki so padli v krvavi vojski l. 1859. V Aleksandriji, kder je nedavno velika stolna cerkva pogorela,

smo se prestavili na drug vlak in sedaj smo se zopet urno peljali, iz prva po močvirnem kraju, potem po plodoviti okolici. Naposled pridemo zopet do skalnega gorovja. Morali smo skozi 11 tunelov, čijih poslednji je 3254 metrov dolg. Brzovlak dirja skozi njega celih 11 minut. Blizu 10 ure v noči prišli smo v Genovo in smo na srečo brž dobili dobro stanovanje blizu kolodvora. Ko sem drugo jutro rano vstal in k oknu stopil sem začudenja kar ostrmel. Neizmerno lep, prekrasen razgled mi je bil pred očmi razgrujen. Črez visoke hrame in poslopja sem zagledal morsko pristajo ali luko; v njej pa ladjo pri ladji, jadro za jadrom. Na nedoglednem plavem morju so se bližali mestu parobrodi in druge ladje. Vse je bilo živo nad nevarno morsko globočino.

(Nastavek prih.)

Slovstvo. Zastran Slomšekovih pesmij došlo nam je sledeče naznanilo: ravnokar se je v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu dokončalo tiskanje Slomšekovih pesmij. Kam do srede t. m. bo vezanje dogotovljeno in se prične razpošiljatev. Kdor želi, da se mu te pesmi takoj po izidu pošljejo, naj se v kratkem oglasi. Naročila sprejema slav. tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu, slav. opravništvo „Sl. Gospodarja“ v Mariboru, in podpisani izdajatelj sam. Knjiga obsega nekaj črez 17 pol srednje osmerke. Papir in tisk, vse je jako lepo in okusno. Dodana sta pesmim spredaj dva predgovora Slomškova, potem kratke „životopisne čertice“, in „beseda urednikova“; na konci pa bibliografija Slomšekovih del in spisov. Oskrbeli in pridjali smo tudi podobo nepozabljivega nam vladike, kakoršna se je nahajala v Drobtinceh l. 1863. Toliko že naprej lahko rečemo, da bode ta knjiga razveselila vsako domoljubno slovensko srce! Ceno smo postavili, kolikor je največ moči bilo, nizko. Broširan iztis velja 90 kr., trdo vezan (kakor so bile navadno Drobtince) pa 1 gld. Kdor vzeme 12 iztisov, dobi 13tega na vrh. Čisti znesek je namenjen za izdavanje ostalih Slomšekovih spisov.

V Ptuiji 1. julija 1876.

Mih. Lendovšek,
izdajatelj, kaplan in katehet.

Smešničar 28. Tat je v škrinjo trl, a zasačen pred sodnika gnan na 2 leti v ječo obsojen bil. Ker pa v škrinji razun nekajih malenkosti ni bilo ničesar, mu je bilo odpuščeno od kazni jedno leto. „Gospod, veli sedaj tat sodniku, pomislite še veliki trud, kojega sem imel pri odpiranju škrinje, in odпустite mi še drugo leto!“ Sodnika je tukaj sicer smeh posilil, a tata je vendar le v zasluženo luknjo potisnil.

J. K.

Razne stvari.

(Naš milostljivi gosp. knezoškof) bodo zakrament sv. firme delili v Celjski in Brašlovski de-

kaniji sledeče dni: 26. avgusta v Teharjih; 27. in 28. avg. v Celju; 29. avg. v Galiciji; 30. avg. v Grižah; 31. avg. v št. Paulu pri Priboldu; 1. sept. v Reki; 2. sept. v št. Jurju pod Taborom; 3. sept. na Vranskem; 4. sept. v Brašlovcih; 5. sept. na Paki; 6. sept. na Polzeli; 7. sept. v Žavcu in 8. sept. — male meše den — bodo imeli sv. opravilo pri Materi božji v Petrovčah.

(*Tolovajstvo in umor*) 24letni hlapec Jožef Lovrec, 18letni Franc Herga in 16letni Franc Podgoršek, oba kmetska sina, vsi iz Dornove pri Ptuj doma, so tamošnjega graščinskega hlapca Franca Veberja ubili in ga ure in 18 fl. oropali.

(*Rudar usmrtnjen*) V Trbovljah je težek kamen 12 metrov globoko padel rudarju Francu Lenarčiču na glavo in ga k priči usmrtil.

(*Velika suša*) je pritisnila na kaso okrajnega zastopa v Šmarji. Učitelji že 3 mesece niso dobili plače.

(*Opazka*) zastran g. M. Rastovega posestva je v 26. št. „Slov. Gosp.“ prišla brez vedenja ali pouzročenja prečastitega lav. konzistorija.

(*V Sevnici*) je 18letna gospodična, hčer g. Högelsberga, okrajnega sodnika v Brežicah, šla na še nezgotovljeni most čez Savo, se posmeknola in v valovih preminola.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji.*) Č. g. Rupert Šuta pride za kaplana v Zavrče in č. g. Franc Pignar za kaplana v Frajham.

(*Za družbo duhovnikov*) so nadalje vplačali čč. gg. Modrinjak 25 fl. (ustan. dopl.), Poznič 22 gld., Beljšak 11 gld., Vraz Ant. 11 gld., Lempl 11 gld., Canjkar Lovr. 11 gld., Pražen 1 gld.

(*Dražbe*). 8. julija Jan. Gornik v Selnici pri Muri 4374 fl. — 10. julija Jan. Selak v Ročici 3228 fl., Juri Kos v Ljubnici 4300 fl. (3), Mar. Anderluh v Korpuli (2), Jan. Pestivček v Babjem vrhu 445 fl. — 11. jul. Jan. Krošl v Mrzlaku 822 fl. (3), — 12. jul. Klara Vrecl v Hlapju 4565 fl. (3), Jož. Eichmaier v Rancenbergu 17.782 fl. — 13. jul. Fr. Trojnko 700 fl. v Konjicah. — 14. jul. Jož. Pišek v Račah 779 fl. Jož. Krajnc v Skorišnjaku 2150 fl., Mart. Plahuta v Dobjem 1727 fl. Ant. Smodila v Lasnici (2) in Jože Jagrič v Oseku (3).

Listič opravištva: Sl. nar. . tis. . v Lj. . Vi ste nam za prvo in drugo polletje le po 90 kr. naročnine poslali, naš list pa velja pol leta 1 fl. 60. Dolgujete še nam za letos torej 1 fl. 20. — G. G. v Loki: Vi ste poslali zdaj naročnino za tretje, mi pa še od Vas za drugo četrtletje nismo nič dobili. — G. Sl. v Pohorcih: vse v redu,

Loterijske številke:

V Trstu 1. julija 1876: 9 80 85 11 72.
V Lincu " " 57 50 89 74 63.
Prihodnje srečkanje: 15. julija 1876.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.

(1 Hl. = 1⁶³/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Jecmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr	fl	kr
Maribor . . .	8	20	6	10	5	70	4	—	5	10	—	—	5	—
Ptuj	8	45	6	42	5	—	4	30	4	80	5	—	4	—
Mahrenberg	10	10	7	25	5	70	3	70	5	75	7	80	5	69
Gradec	8	94	7	50	—	—	3	97	4	92	—	—	5	—
Celovec	9	69	6	63	5	1	4	—	5	30	4	46	5	74
Ljubljana . . .	8	60	6	40	4	80	3	80	5	80	4	80	5	40
Varaždin . . .	9	25	6	40	—	—	4	85	5	20	7	—	7	—
Zagreb	11	—	6	40	7	—	4	—	5	60	—	—	—	—
Dunaj	11	40	8	88	9	25	11	12	6	30	—	—	—	—
Pešt	11	95	8	4	7	4	9	12	5	58	5	—	—	—

Najnovější kurzi na Dunaju.

Papirna renta 64:50 — Srebrna renta 68:10 — 1860-letno državno posojila 107:— — Akcije narodne banke 834 — Kreditne akcije 138:— — Napoleon 10:17 — Ces. kr. cekini 5:80 — Srebro 102:20

Učenca za sedlarsko rokodelstvo

vzeme v poduk

Richard Matzl,

sedlar v Mariboru. (Postgasse Nr. 19).

Sirovi loj
kupnjeta vsaki čas po najvišji ceni
Karl Pamperl-ova sina,
Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin
v CELOVCI na Koroškem.

Podučiteljska služba

v Mali-Nedelji IV. plačilnega razreda s prostim stanovanjem se razpisuje.

Prosilci slovenskega in nemškega jezika zmožni naj vložijo svoje prošnje redno obložene do 20. julija t. l.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru, 11. j. 1876.

Predsednik:

žl. Premerstein.

Proti vsaki svinjski bolezni

priporoča podpisani po vsem svetu dobro znano Tetley-vo štupo. Cena enega zavitka (Paketa) 36 kr.

M. Berdajs v Mariboru.

Orgle,

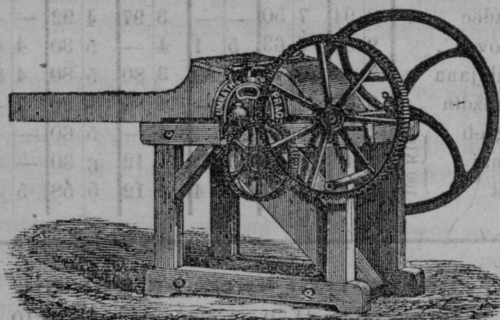
že preigrane, z 9 registri — 7 za manual, 2 pa za pedal — prodaja prav po ceni

Miha Krajnc,

orglar v predmestju sv. Magdalene v Mariboru.

Važno za kmetovalce!!

Mlatilnice

ročne (ki se z roko gonijo) pa tudi z vlakom ali za vodino moč po patentiranem sistemu okroglih evekov imata vedno v zalogi

Wogg & Radakovits,

trgovca z železjem v Celju.

To so najpopolnše mlatilnice, ki so se dozdaj izdelovale; gonjač se pri ročnih mlatilnicah malo utruji, ker so lahke; mlatijo popolnoma čisto 4 do 5 vaganov v eni uri.

Dobijo se letos mnogo bolj po ceni, kakor lani. Imava tudi mašine za delanje rezanice na prodaj!

1-3

!!! Od leta 1767 !!!

Svetinja
za napredek

Svetinja
za zasluge

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarni; ojnice okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en moz zvoniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

po najnižji ceni.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma
pripoznanja

Diploma
pripoznanja

!!! 14 svetinj !!!